

MEYMUNLAR ÖLKƏSİ

Dünya
xalqlarının
nağılları



GÖYƏRÇİN

Tərcümə edən:
RAFIQ YUSİFOĞLU

RƏSSAMLAR:

Orxan
Vəfa
İlqar
Mətanət
Leyla

MEYMUNLAR ÖLKƏSİ

Dünya xalqlarının nağılları



"GÖYƏRÇİN"İN KİTABXANASI
Bakı - 2006

KUZƏ ADAM

Yapon nağılı

Qədim, lap qədim zamanlarda Taro adlı bir cavan yaşayırdı. Tənbəllikdə onun tayı-bərabəri yox idi. İşi-peşəsi səhərdən axşamacan veyil-veyil gəzmək idi.

Payız yaxınlaşırdı. Kəndin bütün cavanları yorulmaq bilmədən işləyirdilər.

Taro isə heç nə olmayıbmiş kimi avara-avara gəzməyini idi.

Bir dəfə o, yolun kənarında bir saxsı kuzə gördü. Kuzənin içindən səs gəlirdi. Taro baxıb gördü ki, burada balaca, bapbalaca bir uşaq var. Möcüzə idi. Birdən kuzənin içindəki Cırdan danışmağa başladı:

-Taro, salam! Axır ki, biz rastlaşdıq. Yer üzündə səndən yaxşı, ürəyimə yatan bir cavan görməmişəm. Məni də özünlə apar, birlikdə yaşayaq.

Taro razılaşdı. Kuzə oğlanı götürüb evlərinə apardı. Bir neçə gün qonağı ilə əyləndi, oynadı. Ancaq tezliklə ondan bezdi və veyillənmək üçün küçəyə çıxdı. Gün bathabatda Kuzə oğlan Taronun yadına düşdü. Geriyə qayıdanda o, gözlərinə inanmadı. Kuzə oğlan bir

günün içində əməlli-başlı böyümüşdü. Taro təəccüblə dedi:

-Belə də möcüzə olar?!

Səhər Kuzə oğlan siçandan balaca idi.

İndi isə böyüyüb lap mən boyda olub.

Kuzə oğlan Taroya öz minnətdarlığını bildirib dedi ki, mən sənə sayəndə böyüyüb boy atıram. Səni minlərlə oğlanın arasında təsadüfən seçməmişəm ki?! Sən gəzməyində ol! Nə qədər veyillənsən, mən bir o qədər tez böyüyüb boy atacağam.

Taro ömründə birinci dəfə fikirləşdi ki, görəsən bu sözlərin mənası nədir? Günlər keçdikcə Kuzə adam özünü qonaq yox, ev sahibi kimi aparmağa başladı.

Səhəri gün Taro evdən həmişəkəndən tez çıxdı. O, qonağın üzünü görməmək üçün belə eləmişdi. Bütün günü avara-avara gəzən Taro evə gələndə qapının ağzında heyrətdən donub qaldı. Kuzə adam o qədər böyümüşdü ki, evə güclə sığdı. O, Taronu görən kimi dedi ki, bu nə əvdi tikdirmisən, içində hərəkət etmək də olmur.

Həmin gecə Taronun çöldə, açıq havada yatmaqdan başqa çarəsi qalmadı. Səhər yuxudan duran kimi baş götürüb şəhəri gəzməyə getdi. Axşam qaranlığında evə qayıdan Taro vahiməyə düşdü. Onun qonağı o qədər böyümüşdü ki, daha evin içinə də sığışmırdı... Səhərəcən Taronun gözüne

yuxu getmədi. Dəhşətli qonaqdan necə yaxa qurtarmaqda

fikirləşdi, ancaq ağına bir şey gəlmədi ki, gəlmədi. Səhəri gün qonşusu Taronun yanına gəlib dedi:

-Mənim oğlum xəstələnib. Xahiş edirəm mənə kömək et ki, tarladanməhsulu yığıb qurtara bilim.

Taro çar-naçar razılaşdı. Ömründə ilk dəfə olaraq axşamacan işlədi. Axşam qonşusu ona dedi:

-Mənə kömək elədiyiniz üçün sağ ol!

Sonra qonşu əməyinin müqabilində Taroya pul da verdi. Taro ömründə ilk dəfə idi ki, işləyib pul qazanmışdı. Əlində ilk halal qazancını tutan Taronun ürəyi çox sakit idi. Evə gələndə gördü ki, qonağı xeyli kiçilib. Kuzə adam ayı kimi evin içində o başa-bu başa vargəl edirdi.

Taro qapını çöldən bağlayıb heyətdə yadı. Səhər tezdən yenə gedib qonşuya kömək etdi. Evə qayıdanda gördü ki, Kuzə adam lap balacalaşmış. O şikayətlənə-şikayətlənə dedi:

-Eh, Taro, Taro! Mən sənə çox ümid bəsləyirdim. Elə bilirdim ki, yer üzündə səndən tənbəl adam yoxdur. Əgər bir-iki gün də işləməsəydin, mən o qədər böyüyərdim ki, başım lap buludlara çatardı.

Taro hər şeyi başa düşdü. Səhəri gün daha həvəslə işləməyə başladı. Evə qayıdanda gördü ki, Kuzə adam əvvəlki tək bapbalaca olub.

Kuzə adam Taroya yalvarmağa başladı: -Mən bir neçə gün də sənənin yanında qalsam, ölə bilərəm. Xahiş edirəm mənə yenə Kuzəyə qoyub yolun kənarına apar. Bəlkə rastıma bir tənbəl çıxdı.

Taro Kuzə adamın arzusunu yerinə yetirdi. Həmin Kuzə adamı kim tapdı, deyə bilmərəm. Bəlkə də Kuzə adam yolun kənarında uzanıb həsrətlə öz yeni sahibini gözləyir.

Rəssam
Orxan

QOCA CADUGƏR

Monqol nağılı

Bizim zamanlarda bir cadugər var imiş. Bir dəfə xan onu yanına çağırır. Həmin xan ömründə dərd çəkmədiyi üçün sərt və acıqlı imiş.

Xan üzünü cadugərə tutub deyir:

-Mən eşitmişəm ki, möcüzələr yaradan bir şəhrkarsan. İndi göstər görüm sən nəyə qadirsən!

-Mənim xanım, Siz nə görmək istəyirsiniz?

-Nə olsa, mənim üçün o qədər də əhəmiyyəti yoxdur.

Etdi. Bayıra çıxanda onun gözlərinə gözəl bir at sataşdı. Xanın atdan çox xoşu gəldi. Tez köhlənin belinə minib onu çapmağa başladı. At çapdı, çapdı, xan bir də gözünü açdı ki, kimsəsiz bir çöldədir. Əli, hökmü kimsəyə yetişməyən xan çarəsizlikdən cırcırma, çayırtğa tutub yedi, gölməçədən su içməyə məcbur oldu.

Yorğunluq və aclıq xanın taqətini kəsmişdi. O hara gedəcəyini qətiyyənlə bilmirdi.

Elə bu vaxt xan yanında iki arıq, çəlimsiz oğlan uşağı olan qoca qadına rast gəldi.

Qadın gileyli-gileyli dedi ki, xanın adamları onun son tikə ruzisini də əlindən zorla alıb aparıblar. İndi biçərə uşaqların yeməyə heç nələri yoxdur.

Xan qarının komasına gedib onlarla yaşamağa, birtəhər gün keçirməyə başladı. Oğlanlardan biri acından öldü. Bu, xanı çox mütəəssir etdi, bir daşın üstündə oturub hönkür-hönkür ağlamağa başladı.

Xanın daşın üstündə nə qədər oturub ağlaması məlum deyil.

Ancaq o sakiitləşib ətrafına baxanda gördü ki, öz taxtında əyləşib. Hətta qarşısındakı çay da hələ soyumayıb.

-Hə, mənim xanım, insan dərdinin nə olduğunu hiss etdinizmi?- Cadugər xandan soruşdu,- gördünüzümü, camaat Sizdən nə qədər narazıdır?

Cadugər bu sözləri deyib yoxa çıxdı. Xan isə öz taxtında əyləşib dərin xəyala daldı...

-Yaxşı. İsti çayı fincana töküüb bura qoyun və özünüz qapının arxasında gözləyin.

Xan cadugərin dediklərinə əməl



MÜDRİK UŞAQ

Monqol nağılı

Qədim zamanlarda bir qoca kişi qarısı ilə kasıbcılıqla gün-güzəran keçirirdi. Onların yeddi yaşlı bir uşaqları da var idi.

Bir dəfə onların yurdunda-alaçığında bir acıqlı məmur gecələməli oldu. O, yeddi yaşlı uşağın böyük fincanda süd içdiyini görüb güldü:

-Gör nə boyda fincandı, lap quyuya oxşayır!

Oğlan təəccüblə qonağa baxıb soruşdu:

-Hörmətli cənab, doğrudanmı Sizin südü bu quyunu dolduracaq qədər mal-qaranız yoxdur?

Uşağa cavab verməyə qonaq söz tapa bilmədi.

Səhər qonaq getmək istəyəndə gördü ki, ev sahibinin keçisi onun atının tanqırını çeynəyib.

Acıqlı məmur qocanın üstünə qışqırdı:

-Sənin keçin mənim atımın tanqırını çeynəyib, ona görə mənə pul verməlisən!

Müdrək uşaq atasından qabaq dilləndi:

-Möhtərəm qonaq, sizin atınızın tanqırını keçin çeynəyib, bacarırsan, pulu onun özündən al!

Qonaq susdu və atını minib çapdı. Elə bu vaxt at bürədi və sahibi yəhər qarışıq aşıb yerə düşdü.

Bunu gören uşaq qəhqəhə çəkib güldü.

Məmur hirsli-hirsli uşaqdan soruşdu:

-Axmaq uşaq, nəyə gülürsən?

-Hörmətli cənab, gülməli şeyə gülərlər də! Atalar deyib ki, yalançının atı tez-tez bürəyər. Deməli sən də yalançısan...

Uşağa cavab verməyə məmurun sözü qalmadı. O, yenidən öz atına minib sakitcə yoluna davam etdi.



Rəssam
Vəfa

İKİ QOCA ƏSGƏR

Fransız nağılı

İki qoca əsgərin 60 yaşı tamam olanda, onlar təqaüdə çıxdılar. Vətənə dönmək əsgərlər necə yaşayacaqları haqqında düşündülər. Təzədən sənət seçmək gec idi, əli-ayağı sağ adama isə dilənmək yaraşmazdı. Birdən əsgərlərdən birinin ağına qərribə bir fikir gəldi. Dedi ki, gəl püşk ataq, püşk kimə düşsə, onun gözü'nün birini çıxaraq və dilənçi kökünə salaq.

Onlar razılaşıdılar. Püşk bu fikir ağına gələndə düşdü. Dostu onun bir gözü'nü çıxardı. Onlar dilənçi görkəmində qarı-qarı gəzib pul yığmağa başladılar. Gözü kor əsgərə hamının rəhmi gəlir, ona sədəqə verirdilər. Dostu isə bu pulları özü xərcləyir, kor dostuna qarın dolusu yemək də qiymirdi.

Gözü çıxarılan əsgər gileylənəndə o biri əsgər dostunu hədələdi. Şikəst dostunu meşədə taleyin umuduna buraxıb getdi. Kor əsgər nə qədər çalışdısa, meşədən çıxıb bilmədi. Nəhayət, bir ağacın yanında dayandı, xəyallara dalıb öz taleyini düşündü. Gecə vəhşi heyvanlardan qorunmaq üçün o, ağaca çıxdı.

Gecə yarısı ağacın yanına bir Tülkü, bir Canavar, bir Qaban və bir Cüyür gəldi.

- Mən elə bir şey bilərəm ki, heç kəs onu bilmir, - Tülkü lovğalandı.

- Mən də bir şey bilərəm, - Qurd dilləndi.

- Mən də bilərəm, - Cüyür dil açdı.

- Bu balaca boyunla sən heç nə bilə bilməzsən, - Qaban onu lağa qoydu.

Mübahisə başlandı. Qərara gəldilər ki, hərə öz bildiyini danışsın. Tülkü dedi ki, burdan bir az uzaqda bir çay axır. O çayın suyu kor gözə işiq gətirir.

- Mən də o çayı tanıyıram, - Qurd dilləndi. Kralın qızı bərk xəstədi. Kim o çayın suyundan qıza içirsə, o sağalacaq.

Cüyür öz bildiyini danışmağa başladı:



- Lion şəhərində su qıtlığıdır. Kim şəhərə su gətirmək yollarını tapsa, ona on beş min frank pul verəcəklər. Azadlıq meydanının yanındakı ağacın ətrafını qazsalar, mütləq ordan su çıxacaq.

Qaban etiraf etdi ki, o heç bir sirr bilmir.

Heyvanlar çıxıb gedəndən sonra kor əsgər gedib çayı tapdı, suda yuyunan kimi gözü sağaldı. Sonra Lion şəhərinə getdi, dedi ki, mən şəhərə su gətirməyin yolunu bilərəm.

Qoca əsgərin dediyi yeri qazan kimi, su fontan vurdu. Əsgərə çoxlu pul verdilər.

Qoca əsgər kralın sarayına getdi, dedi ki, mən xəstə qızı sağalda bilərəm.

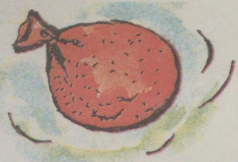
Əsgər gətirdiyi suyu qıza içirən kimi o, sağaldı. Kral sözünün üstündə durdu, qızını əsgərə verdi. Qoca əsgərin xoşbəxt günləri başladı. Bir gün o, dilənçi dostunu gördü. Ondən soruşdu ki, bəs sənın dostun hanı? Fırıldaççı əsgər yalan danışanda, onun keçmiş dostu özünü təqdim etdi, başına gələn əhvalatı danışdı.

Dilənçi dostundan üzr istədi, xahiş etdi ki, mənı də meşədəki həmin ağacın yanına apar. Bəlkə xoşbəxtlik mənə də nəsib oldu.

Dostu onunla razılaşıdı, etibarsız dostunu həmin ağacın yanına apardı.

Gecə həmin heyvanlar yenə gəldilər. Təəccüblə dedilər ki, bizim danışığımızı kimsə eşidib. Onlar hər yanı axtardılar. Birdən ağacın başında əsgəri gördülər. Ağacı silkeləyib qoca əsgəri yerə saldılar və onu parçaladılar.

MEYMONLAR ÖLKƏSİ YAPON NAĞILI



Saburo pulu götürüb bazara getdi. Gördü ki, uşaqlar bir meymun balasının boğazına ip salıb ora-bura sürüyürlər.

Oğlanın meymuna yazığı geldi. Cibindəki sonuncu pullarını verib meymunun balasını aldı, onu meşəyə buraxdı.

Axşam düşmüşdü. Saburo evə əliboş qayıtmğa utandı. O, bir ağacın dibində oturub xəyala daldı.

Elə bu zaman onun meşəyə açıb buraxdığı meymun balası gəlib çıxdı və dil açıb oğlana dedi.

-Saburocan, mənim babam meymunlar ölkəsinin çarıdır. Mən ona sənin elədiyini yaxşılıqdan danışmışam. Gəl birlikdə bizim ölkəmizə gedək.

Meymunlar ölkəsində Saburonu çox yaxşı qarşıladılar Meymunlar çarı nəvəsini xilas

etdiyinə görə oğlana öz dərin minnətdarlığını bildirdi və ona içində bir qızıl pul olan kisə bağısladı. Dedi ki, bu qızıl manatı göyə atıb tutandan sonra nə istəsən arzuna çatacaqsan. Saburo Meymunlar ça-

Qədim, lap qədim zamanlarda dağ kəndlərinin birində üç oğlu ilə kasıb bir qoca yaşayırdı. Onlar o qədər kasıb idilər ki, hətta bayramlarda belə çay, şərab içmirdilər. İki böyük qardaş şəhərə qazanc dalınca getdilər. 10 yaşlı Saburo isə qoca atasıyla evdə qaldı.

Qardaşlar atalarına şəhərdən üç yüz manat pul göndərdilər. Qoca oğluna dedi:

-Qulaq as, Saburo, əgər alveri öyrən-səydin, yaxşı olardı. Gəl sənə yüz manat verim, apar aqlın kəsən bir şey alıb sat, bəlkə qazanc götürəsen.

Saburo pulu götürüb bazara gedəndə qarşısına pişik aparan bir qadın çıxdı. Oğlan ondan pişiyi hara apardığını soruşdu.

-Oğul, aparırım onu çayda batıram. Qonşuların cüclərini yeyib, qoy indi də özü üçün balıq tutub dolansın.

Oğlanın pişiyə yazığı geldi. Əlindəki pulu qarıya verib pişiyi aldı və evlərinə gətirdi. Atası ona heç nə demədi. Səhəri gün yenə ona yüz manat verib bazara yol-ladı. Oğlan bu dəfə də evə bir it alıb gətirdi. Qoca ona sonuncu yüz manatı verib dedi:

-Oğul, bundan başqa pulumuz yoxdur. Heç olmasa bu dəfə pu-lu havayı yerə xercləmə.



Rəssam
Ərxan

rının hədiyyəsini götürüb evə qayıtdı. Gördü ki, atası çox narahatdır, özündə, sözündə deyil.

O, başına gələnəri atasına danışib qızıl pulu göyə atdı və xahiş etdi ki, onlar üçün gözəl bir saray tikilsin. Söz onun ağzından çıxan kimi gözəl bir saray hazır oldu. Saburo ilə atası şad-xürrəm yaşamağa başladılar. Onlar kasıb qonşuların hamısına əl tutdular, onlara kömək etdilər.

Bir gün Saburo evdə olmayanda qonşulardan biri qocanın yanına gəlib xahiş etdi ki, ikicə günlüyə sehirli pulu ona versin.

Qonşu pulu oğurladı, onun əvəzinə başqa bir qızıl pul qayıtdı. Saburo çox kefsiz idi. Bunu görən itlə pişik ona kömək etmək istədilər. Onlar bir-birinə qoşulub qonşunun evinə getdilər. İt bayırda dayandı, pişik isə hasardan tullanıb həyətdə düşdü və bir siçan tutdu. Siçanın atası gəlib pişiyə yalvadı, dedi ki, bəs qızımın bu gün toyudu, nişanlısı onu gözləyir. Xahiş edirəm onu burax.

Pişik dedi ki, əgər evə girib balaca kisənin içindəki qızılı pulu gətirsən, qızını buraxaram.

Siçanlar bir anda axtarışa başladılar və kisəni tapıb gətirdilər. Pişik siçanı buraxıb kisəni aldı və hasardan tullanıb itin yanına gəldi. İt dedi ki, kisəni ver mən aparım, pişik isə vermək istəmədi. İt zorla ondan kisəni alıb qaçdı. Çaydan üzüb keçmək istəyəndə kisə ağzından suya düşdü.

Pişik dilxor oldu. O, çaydan bir balıq tutub evə apardı və başına gələnəri sahibinə danışdı. Saburo balığı doğrayıb bişirmək istəyəndə onun qarnından sehirli kisə çıxdı.

Oğlanın qardaşları da gəlib çıxdılar. Onlar bolluq və firavanlıq içində yaşamağa başladılar.

Saburo pişiyə icazə verdi ki, evin içində yaşasın. Ancaq itə acığı tutduğu üçün ona həyətdə yaşamağa icazə verdi. O vaxtdan pişik evdə, it isə həyətdə yaşayıb sa-hibinin evinə keşik çəkir.



ÜÇ BACARIQLI OĞLAN

Vyetnam nağılı

Qədim zamanlarda Le adlı bir kişinin gözəllər gözəli olan bir qızı var idi. Onun gözəlliyi təkca zahiri gözəlliyində deyildi. Qız çox ağıllı idi və əlindən hər bir iş gəlirdi.

Qızın soracağını eşidən varlılar, hökmdar oğlanları ona elçi göndərdilər. Lakin atası öz qızını heç kimə vermirdi. Deyirdi ki, hansı oğlan qeyri-adi bacarığı ilə məni heyrləndirsə qızımı ona verəcəyəm.

Dünyanın hər yerindən müxtəlif peşə sahibləri gəlsələr də, onların heç biri nə atanın, nə də qızın ürəyincə deyildi.

Bir dəfə Lenin həyatına üç oğlan gəldi. Qoca ata onlardan soruşdu:

- Hə, deyin görüm sizin əlini zədən nə iş gəlir?

Birinci oğlan sözə başlayıb dedi ki, mən istənilən məsafədən hədəfi oxla vura bilərəm.

İkinci oğlan söylədi ki, mən qeyri-adi bir dalğıcəm. Dəryaların dibinə baş vurub ən kiçik eşyanı belə oradan çıxarmağı bacarıram.

Üçüncü oğlan sözə başladı:

- Ölüyə can verib onu diriltmək mənim əlimdə heç nədi.

Qoca Le oğlanları sınamaq qərarına gəldi. Nökərlərdən birinə tapşırıd ki, ən uca ağac-lardan birinin başına çıxıb, bir yarpağın üstünə nişan qoysyn. Ox atan oğlan birçə oxla həmin yarpağı vurub budaqdan yerə saldı.

Qoca öz üzüyünü nökərlərdən birinə verdi ki, qayığa minib dənizin ortasına get və bu üzüyü suya at.

Nökər əmri yerinə yetirib geri qayıtmağa macal tapmamış dalğıc suya girib üzüyü getirdi.

Növbə üçüncü oğlana çatdı. Onu ölümcül bir xəstənin yanına apardılar. Oğlan otlardan dərman hazırlayıb xəstəyə içirən kimi, o, sapsağlam oldu.

Oğlanların üçü də qocanın xoşuna gəldi. Ancaq bunların arasında hansını kürekən seçməkdə çətinlik çəkdi. Qərara gəldi ki, məbədə gedib dua oxusunlar və burada püşk atsinlər.

Oğlanlar dua edən vaxt nö-kərlərdən biri qaça-qaça gəlib dedi ki, gözəllər gözəlini bir qartal caynağına vurub apardı. Qızı caynağında aparən qartal dənizin üstüylə uçanda oğlan bir oxla onu vurdu. Qız dənizə düşən kimi dalğıc dəryaya baş vurub onu sahile çıxardı. Höküm oğlan ölümcül qızı sağaltdı.

Birinci oğlan dedi ki, qartalı mən vurub öldürdüyüm üçün qızın sahibi mən olmaliyam. İkinci oğlan söylədi ki, xeyir, qızı dənizdən mən çıxarmasaydım, o boğulub ölmüşdü. Üçüncü oğlan isə dedi:

- Əgər qızı mən sağaltmasam, meyit kimin nəyinə lazım idi? Qız mənim olmalıdı.

Qoca ata çaşıb qalmışdı, nə eləcəyini bilmirdi. Elə buna görə də o, qızını və oğlanları götürüb ağıllı hökmdarın yanına apardı, başına gələnləri danışib, ondan məsləhət istədi.

Hökmdar qoca atanı diqqətlə dinləyib dedi:

- Bu oğlanların üçü də bacarıqlı, cəsur igidlərdir. Fələkətdən qurtarmaqda onların üçünün də əməyi var. Doğrudur, qızı həkim sağaldıb. Lakin qızı ona vermək ədalətsizlik olardı. Həkim hər sağaltdığı qızla evlənsə, onun arvadlarının sayı-hesabı olmazdı.

Qız ox atana da düşmür. Qartalı oxla vursa da, öz məharətini göstərsə də, heç düşünməyib ki, qız dəryaya düşüb boğula bilər. Əgər dalğıc olmasaydı, heç kəs dalğaların qoynundan qızı xilas edə bilməzdi. Ona görə də qız dalğıca düşür. Qoy gənc ər-avard xilaskarını öz qardaşları sansınlar.

Oğlanlar hökmdarın ağıllı məsləhətinə qulaq asdılar. Onlar söz verdilər ki, ömürlərinin axırına kimi bir- birlərinə qardaş olacaqlar. Onlar toy edib dalğıca qızı evləndirdilər. Deyirlər ki, onlar indi də, şad və xoşbəxt yaşayırlar.

Rəssam
Mətanət

Beş quzu

POLYAK NAĞILI



Ç dağın, üç meşənin arxasındakı gözəl bir sarayda qüdrətli bir cəngavər yaşayırdı. Onun var dövləti başından aşırıdı. Hər şeyi var idi. Hakimiyyəti, şöhrəti, var-dövləti, gözəl arvadı. Birce övladı olmurdu.

Bir gün cəngavər arvadı ilə vidalaşmış, uzaq bir diyara döyüşə getdi. Onun döyüşçüləri qəhrəmanlıqla vuruşub qalib gəldilər. Ancaq qayıdanda susuzluqdan pis günə düşmüşdülər. Kim su dalınca göndərilisə, əliboş qayıtdı. Axırda cəngavər özü su axtarmağa getdi və ağzınacan su ilə dolu bir quyuya rast gəldi, istədi ki, quyunun ağzındakı qızıl parçısı su ilə doldurub başına çəksin. Ancaq nə qədər çalışdısa, su qabını tuta bilmədi.

Nəhayət, o özü əylilib su içmək qərarına gəldi. Doyunca içdi, başını qaldırmaq istəyəndə gördü ki, kimsə onun saçlarından tutub aşağı çəkir. Əcayib, qurbağayabənzər bir insan quruldaya quruldaya cəngavərə dedi:

-Mən sənin yolunu çoxdan gözləyirdim. Əgər evində heç zaman üzünü görmədiyim bir şeyi mənə verməyə vəd versən, sənə də, qoşununa da istənilən qədər su verərəm.

Cəngavər razılaşdı. Eybəcər varlıq dedi:

-Bunun üçün gərək üstündə dövlət simvolları həkk edilən üzünü mənə girov versən.

Keçisaqqal üzüyü alan kimi yoxa çıxdı. Cəngavər qoşunu səslədi. Hamı gəlib doyunca su içdi. Bir az dincələndən sonra cəngavər başının dəstəsi ilə öz ölkəsinə qayıtdı.

Onu böyük şadyanılıqla qarşıladılar. Cəngavərin arvadı sevincle qucağındakı körpə qız uşağını ərinə göstərərək dedi:

-Əzizim, sən döyüşdən gələndə qədər Allah bizi övlad bəxş elədi.

Cəngavər haldan-hala düşdü, sevinmək əvəzinə hönkür-hönkür ağladı, ancaq bunun səbəbini heç kəsə demədi.

Ailəyə sevinc gətirən uşağa Sevinc adı qoydular. Aylar, illər ötdü. Sevinc böyüyüb gözəl bir qız oldu. Onu sevdiyi bir oğlana ərə vermək istədilər. Lakin toy günü keçisaqqal gəlib qızı qaçırdı, onu öz qaranlıq ölkəsinə aparıb qulluqçu kimi işlətdi.

Bir gün o, qıza iş tapşıranda dedi ki, bax evin içindəki sobaya əl vurma.

Qız işləyəndə gözüne atasının üzüyü sataşdı. Sobaya əl vurub onu təmizləyəndə onun altındakı beş yumaq beş quzuya çevrildi. Quzular insan kimi dil açıb qıza öz minnətdarlıqlarını bildirdilər. Dedilər ki, tez elə, keçisaqqal xəbər tutmamış qaçıb gedək.

Onlar yola düşdülər. Dənizin içi ilə gedəndə günəşi görüb sevindilər. Lakin gün bathabatda, keçisaqqal onlara çatahaçatda idi.

Qız günəşə yalvardı ki, batma, bizi xilas elə. Günəş öz saçqlarını uzadıb onları göyə qaldırdı. Onlar xeyli yol getdilər. Ancaq günəş dünyanın o biri üzünə getməli, yerini aya təhvil verməli idi.

Qız indi də aya yalvardı:

-Sevimli ayım, göylərin yaraşığı, bizi keçisaqqalın əlindən xilas elə!

İndi də ay öz saçqlarını uzadıb onları göyə qaldırdı.

Gecə keçdi. Ayın işığı öləzidi. Gün isə hələ çıxmamışdı. Qız öz quzuları ilə yenidən dənizə düşsə, qaranlıqların şahı olan keçisaqqalın əlinə keçə bilərdi:

Elə bu vaxt onlar göydə uçan bir dəstə ördəyə rast gəldilər. Qız onlardan xahiş elədi:

-Sevimli ördəklər, bizi qaranlıqlar şahından xilas edin.

Ördəklər quzuları və qızı götürüb havaya qalxanda keçisaqqal tullanıb onları tutmaq istədi. Ancaq göyden sıldırım qayaların üstünə düşüb parça-parça oldu.

Ördəklər quzuları və qızı getirib öz ölkələrinə çıxardılar.

Cəngavər qızını görüb çox sevindi. Hamı şadlıq elədi. Qız atasının üzüyünü özünə qaytarıb başına gələnəri danışdı.

Ata da öz növbəsində sirrini açdı. Dedi ki, mütləq qoşun çəkib o keçisaqqalla haqq-hesab çürüdəcəyəm.

Qız dedi ki, ata, buna ehtiyac yoxdur. Qaranlıqlar şahı bizim dalımızca gələndə sıldırımdan yıxılıb parça-parça olub.

Toy yenidən başladı. Qızı öz sevdiyi oğlana ərə verdilər.

ÜÇ OĞLANIN BİR SEVGİLİSİ

İspan nağılı

Bir kişinin gözəl bir qızı var idi. Amma onun qəribə xasiyyəti var idi. Bir dəfə kişi bağda işləyəndə bir-birindən gözəl üç oğlan onun yanına gəldi. Oğlanlar dedilər:

-Sənin çox gözəl qızın var. Biz onu almağa gəlmişik.
Ata dedi:

-Mənim qızım dağ yeli kimi tez-tez dəyişəndi. Hər şeydən əvvəl gərəkin onun fikrini öyrənek.

Ata evə gəldi. Cavanlar isə intizarla həyətdə onun yolunu gözləməyə başladılar.

Qızının yanına gələn ata dedi:

-Bir-birindən gözəl üç oğlan sənə elçi gəlib. Bax gör onlardan hansını bəyənirsən.

Qız onlara baxıb gülümsəndi:

-Onların üçü də mənim xoşuma gəlir.

Ata hirsələndi:

-Sən üç oğlana birdən ərə gedəcəksən?

-Mən onların hər hansı birinə ərə getməyə hazırım. Ancaq onların biri yox, üçü də mənə lazımdır.

Çaşbaş qalan ata bilmədi ki, oğlanlara nə cavab versin. O, xeyli fikirləşdi və axır ki, çıxış yolu tapdı:

-Mənim qızım sizin üçünüzü də bəyəni. Ancaq bir qız üç oğlanın arvadı ola bilməz. Ona görə də siz səyahətə çıxıb mənim üçün ən nadir hədiyyə axtarıb tapın. Kimin hədiyyəsi qızın xoşuna gəlsə, o mənim kürəkənim olacaq. Oğlanlar heç bir söz demədən yola düşdülər. Birinci oğlan bir qocaya Rast gəlib dərдинi ona danışdı. Qoca ona dedi ki, dərдинin dərmanı mendedir. Sən mə-

nim sehrlı güzğümü alsan, öz məqsədinə nail olarsan.

Oğlan bütün pullarını verib həmin güzğünü aldı.

İkinci oğlan da həmin qocaya rast gəldi. Qoca bu oğlana sehrlı balzamlı dolu cürdək təklif etdi. Oğlan olan-qalanını verib balzamı aldı.

Ferli bir hədiyyə tapmayan üçüncü oğlan fikirlı-fikirlı dəniz sahilində gəzirdi. Birdən o gördü ki, bir qutu dənizdə üzə-üzə ona sarı gəlir. Qutu sahilə çıxanda onun qapısı açıldı və içindən xeyli adam çıxdı. Axırncı çıxan qoca dedi ki, oğlum, sən mənim sehrlı qutumunu alsan uduzmazsan.

Oğlan bütün pullarını verib qutunu aldı.

Bir neçə gündən sonra oğlanların üçü də bir yerdə görüşdülər. Birinci oğlanın sehrlı güzğüsünə baxanda gördülər ki, sevdikləri qız çarpayıya uzanıb can verir.

Oğlanlar üçüncü oğlanın sehrlı qutusuna minib qızın yanına getdilər. İkinci oğlanın sehrlı balzamını qıza içirən kimi o, sağalıb ayağa qalxdı və atasına dedi:

-Ata, görürsən ki, mən səhv etməmişəm. Sənə demişdim ki, bu oğlanların üçü də mənə lazımdır. Əgər onlar olmasaydılar, mən çoxdan ölmüşdüüm. İndi sən mənə bir il möhlət ver, bu oğlanlardan birini özümə ər seçim. O biri iki oğlana da kəndimizdə qız tapılar.

Qızın dediyi kimi də oldu. Aradan bir il keçdi. Kənddə bir gündə üç toy oldu. Qızın hansı oğlanı özünə ər seçməsinə özünü tapın!

AND
İÇİRƏM!

OLÜM HÖKMÜ

Herseqovina nağılı

Sultanın sevimli qulu Ero ona ləyaqətlə qulluq edirdi. Heç kəsin ağına gəlməzdi ki, Ero nə vaxtsa Sultanı aldatmağa cəsarət etsin.

Bir gün Eronu gözü götürməyən qulluqçular Sultana xəbər gətirdilər ki, bəs Ero bağdan incir oğurlayıb.

Qəzəbli Sultan Eronu yanına çağırıb dedi:

-Ax, Ero, Ero! Mən sənə necə inanırdım! Sən məni aldatdığına görə ölümə məhkumsan. Sənin uzun illər ləyaqətini nəzərə alıb icazə verirəm: hansı yolla ölmək istədiyini özün seç!

-Çox möhtərəm Sultan, siz öz sözlünüzün ağası olacaqsınız mı?- Ero soruşdu.

-And içirəm, sözlümün üstündə duracağam.

Ero dedi:

-Hörmətli padşah, əgər belədirsə, mən də öz atam kimi qocalıb, sonra ölmək istəyirəm.

Sultan gözləri yaşarana qədər güldü və Eronun günahından keçdi.

Filippin nağılı

NƏ ÜÇÜN DƏNİZİN SUYU DUZLUDUR

Qocalar danışrlar ki, dənizin suyu abaqqlar duzlu deyilmş. Yalnız Anqolonu qarışqa dişləyəndən sonra dənizin suyu şor olub.

- Bəs kimdir Anqolo?

Anqolo azman bir adam imiş. O, dənizin ortasında dayananda su ancaq dizinə qədər çıxarmış. Dağlar da Anqolonun dizindən imiş.

Bir dəfə sahilə yaşayan insanların duzu qurtarır. Onlar Anqolodan xahiş edirlər ki, dənizin o biri sahilindən duz getirmək üçün insanlara kömək etsin. Anqolo bu sahilə oturub ayağını o biri sahilə uzadır və deyir ki, qoy mənim ayağım sizə körpü olsun. Onun üstündən keçib özünü də duz gətirməyə gedin.

Adamlar sevənə-sevinə, azmana öz minnətdarlıqlarını bildirə-bildirə onun ayağının üstü ilə dənizin o biri sahilinə keçir, zəbillərini duz ilə doldurub geri qayıdrlar. Onlar düz dənizin ortasına çatanda bir qarışqa Anqolonun ayağını dişləyir. Azman şiddətli ağrıdan hərəkətə gəlir və onun ayağının üstündəki adamların hamısı duz qarışiq dənizə tökülür.

Belə deyirlər ki, dənizin suyu elə o vaxtdan duzlu olub.

Rəssam
Leyla

Kitabın içindəkilər:



KUZƏ ADAM 4-5



QOQA CADUGƏR 6



MÜDRİK UŞAQ 7



İKİ QOQA ƏSGƏR 8-9



MEYMUNLAR ÖLKƏSİ 10-11



ÜÇ BACARIQLI OĞLAN 12-13



BEŞ QUZU 14-15



**ÜÇ OĞLANIN
BİR SEVGİLİSİ** 16



ÖLÜM HÖKMÜ 17



**NƏ ÜÇÜN DƏNİZİN
SUYU DUZLUDUR** 18

№ 6-7 (523-524)

İbridai sinif şagirdləri
və məktəbəqədər
azyaşlı uşaqlar üçün
aylıq jurnal

1958- ci ildən çıxır

Təsisçi:
Azərbaycan Gənclər İttifaqı

Baş redaktor
Rafiq Yusifoğlu

Redaksiya heyəti:

Hüseyn Abbaszadə
Yusif Hüseynov
Xanımna Əlibəyli
Ağacan Əhmədov
Ənvər Qarayev
Zahid Xəlil
Cahangir Məmmədov
İlyas Tapdıq

Məsul katib
İlqar Mehdiyev

Bədii redaktor
Arif Hüseynov

Dizayner-rəssam
Leyla Salamova

Redaksiyanın ünvanı:
Bakı- AZ 1146,
Mətbuat prospekti,
529- cu məhəllə,
Telefon 439 08 53

Çapa imzalanıb: 24.05.06
Sifariş: 2161
Tiraj 2000
Kağız formatı 60/90/1/8
Çap vərəqi 2,5
Hesab-nəşr vərəqi 3,93
Ofset üsulu ilə çap olunub.

Bakı
"Azərbaycan" nəşriyyatının
mətbəəsi

Lisensiya № 022328

GÖYƏRCİN

GÖYƏRCİN

Qiyməti 60 qəpik
(köhnə qiymətlə 3000 manat)

